

Lausuntopalvelu
lausuntopalvelu.fi

VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

1. Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Voit esittää tässä näkemyksiä matkailijaveron tarpeesta ja sen tavoitteita yleisellä tasolla.

Matkailu on Etelä-Savon maakunnassa merkittävä toimiala, jonka kasvuun ja kehittämiseen ovat viimeisen 10 vuoden aikana merkittävästi panostaneet sekä yksityiset yritykset investoinneillaan, kunnat infrastruktuurikehittämisellään että julkiset rahoittajat, ml. maakuntaliitto, tukirahoituksellaan. Etelä-Savon maakunnan ohjelma-asiakirjossa matkailutoimialan potentiaali tunnustetaan luontevana elinvoiman lähteenä. Matkailun on yksi maakunnan älykkään erikoistumisen strategian kärjistä 2026–2029.

Etelä-Savon maakuntaliiton näkemyksen mukaan alueellinen matkailijavero on kauaskantoinen ja toimeenpanoltaan haastava lainsäädäntöhanke. Lakia alueellisesta matkailijaverosta tulee valmistella erityisen huolellisesti siten, että sekä kuntien, asukkaiden että elinkeinon intressit ja toisaalta kestävyys kaikkia ulottuvuudet tulevat huomioiduksi.

On hyvä ja ymmärrettävää, että hallitus on Pohjoisen Suomen ohjelmassa huomioinut erityisesti Lapin matkailun kestävyys liittyviä huolia ja käynnistänyt matkailuveroon liittyvän selvitystyön.

Myös Itäisen Suomen ohjelmassa matkailuun liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet huomioivat kestävyysnäkökulman. Itäisessä Suomessa, Saimaan alueella ja Etelä-Savossa tavoitteena on matkailutoimialan kestävä kasvu, jota haetaan erityisesti kansainvälisestä matkailusta. Itäisessä Järvi-Suomessa kasvu on mahdollista aikaansaada hallitusti ja kestävästi.

Kestävää kasvu edistetään maakunnassamme yhteistyössä Visit Finlandin, alueellisten matkailuorganisaatioiden, kuntien ja eri hanketoimijoiden kanssa. Etelä-Savossa on jo useampia Visit Finlandin myöntämän kestävyysertifikaatin (STF) saaneita matkailualueita ja lukuisia STF-sertifioituja matkailuyrityksiä. Kestävyyttä pyritään parantamaan muun muassa sesonkeja pidentämällä. Luonnossa liikkumista ja luontomatkailua on kehitetty kestävyys huomioiden.

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohdaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Etelä-Savon maakuntaliitto korostaa, että ratkaisuvalla mahdolliseen kokeiluun osallistumiseen ja lopulliseen matkailijaveron käyttöönotosta tulee olla kunnilla.

Maakuntaliitto näkee, että kunnat voisivat hyödyntää matkailijaverosta saatavia tuloja esimerkiksi kestävän matkailun ja alueen infrastruktuurin parantamiseen.

Etelä-Savon maakuntaliitto arvioi, että alueellisen matkailijaveron käyttöönotto tulee pilotoida, jotta sen hyödyt ja haitat käytännössä saadaan selville. Etelä-Savossa ei ole havaittavissa liikamatkailuun liittyviä haittavaikutuksia. Majoituskapasiteettia on pääosin hyvin vapaana.

Matkailutoimialan yritykset itäisessä Suomessa ja Etelä-Savossa ovat taloudellisesti tukalassa tilanteessa pandemian, Venäjän hyökkäyssodan, kustannus- ja korkotason nousun sekä kotimaan kysynnän vähentymisen vuoksi, eikä yritysten esim. hallinnollista rastitusta tule lisätä. Toki yritystenkin suhtautuminen on vaihtelevaa tähän veroon liittyne.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Alueelliseen matkailijaveroon kohdistuu tällä hetkellä käytettävissä pohjatiedoilla sekä haittoja että hyötyjä ja ne on punnittava tarkasti rajoitetun alueen / toimialan / matkailijaryhmään kohdentuvan kokeilutoiminnan kautta.

Etelä-Savon maakuntaliiton näkemyksen mukaan matkailijaveroon liittyy useita kysymysmerkkejä ja riskialueita. Veron mahdollinen yleiskatteellisuus on keskeinen haaste. Lisäksi kysymyksiä herättävät veroon liittyvän hallinnon kuormittavuus, yritysten kilpailukyvyn säilyminen sekä tasapuolisuuteen ja kilpailun vääristymiseen liittyvät seikat.

Erityisesti pienissä maaseutukunnissa ja syrjäisillä seuduilla, joissa majoituspalveluja on vähän ja matkailuelinkeino on vasta kehitysvaiheessa, voi matkailijaveron käyttöönotto olla haastavaa.

Lisäksi matkailijavero saattaa nostaa kuluttajalle näkyviä majoitushintoja, mikä voi entisestään vähentää jo kriisien vuoksi niukentunutta majoituspalvelujen kysyntää alueella. Vero saattaa ohjata matkailijoita päiväkävijöiksi, mikä sekin heikentää majoituspalveluiden kysyntää.

Matkailijaveron ulkopuolelle tulisi jättää työmatkustuksesta johtuva majoitus, jotta verolla ei olisi kielteisiä vaikutuksia yritystoimintaan ja työllisyyteen.

Hyvin toteutettuna alueellinen matkailijavero voi lieventää matkailun haittavaikutuksia. Kunnat voisivat hyödyntää matkailijaverosta saatavia tuloja esimerkiksi kestävän matkailun ja alueen infrastruktuurin parantamiseen. Tämä edellyttää kuitenkin, että verotuotto on mahdollista kohdentaa kuntakohtaisesti matkailualan tarpeisiin ja edellytyksiin.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Mikäli matkailijaverosta säädetään, olisi paras edetä aluksi rajatulla pilottialueella. Valmistelussa tulee jatkossakin kuulla kuntia ja elinkeinon edustajia sekä esittää kansainvälisen vertailun pohjalta vaihtoehtoisia toteutusmalleja.

Lopullinen harkinta- ja päätösvalta alueellisen veron kokeilusta ja käyttöönotosta sekä soveltamistavasta tulee olla kunnilla ja tuloutus tulla kyseiseen kuntaan.

Ellei matkailuveron toteuttaminen ole mahdollista elinkeinoa rasittamatta tai ellei tuottoa ole mahdollista kohdentaa kunnille, tulisi tarkastella muita vaihtoehtoja kestävän matkailun edistämiseksi ja haittojen ehkäisemiseksi. Näitä voisivat olla esimerkiksi

vapaaehtoiset kompensatiomaksut tai kohdekortit, joiden tuotto ohjautuisi suoraan haluttuun kohteeseen, vaikkapa herkän maantieteellisen alueen suojelemiseen.

2. Veron tavoite ja suuruus

Veron tavoite ohjaa veromallin ja verotasojen valintaa. Matkailijaveron on muun muassa liitetty kestävän matkailun edistämiseen, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista. Matkailijaveron määräytyy tyypillisesti matkustajakohtaisesti kiinteän euromäärän perusteella per yö tai prosenttiosuutena yöpymisen hinnasta.

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijaveron otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Yleisesti matkailijaveron tavoitteena on kestävän ja vastuullisen matkailun edistäminen, erityisesti ympäristö- ja infrakuormituksen hallinta. Matkailijaveron voi tuottaa kunnille lisätuloja, joilla voidaan lieventää matkailun aiheuttamaa kuormitusta ja kattaa matkailuun liittyviä investointeja.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Matkailijaverolla on mahdollista edistää kestävän matkailun tavoitteita. Se voi lisätä matkailun sosiaalista hyväksyttävyyttä paikallisväestön näkökulmasta, tukea ekologista kestävyttä ja parantaa jossain määrin kuntataloutta. Sen sijaan elinkeinoelämälle matkailijaverosta voi muodostua haittaa eli taloudellisen kestävyys voi vaarantua (paikallistalous, työpaikat, matkailutulo, paikallinen palveluvarustus). Tasapaino kestävyden eri ulottuvuuksien suhteen tulisi huomioida.

Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

Veron tulee tuottaa hallinnointi- ja järjestelmäkustannusten jälkeen sellainen järkevä tuotto, jolla on merkitystä sen käyttöön ottaneen kunnan kannalta. Toisaalta mahdollinen korkea vero voi näyttäytyä kuluttajalle hinnankorotuksena, mikä voi heikentää yritysten kilpailukykyä ja pienentää kysyntää.

Todennäköisesti yöpymisen hintaan perustuva prosenttiosuus olisi Suomessa toteuttamiskelpoinen ja oikeudenmukaisin määräytymisperuste, koska yhtenäistä tasoluokittelua ei ole käytössä ja yöpymisten hintahaitari on laaja valtakunnan eri osissa ja eri majoitusmuodoissa.

3. Veron soveltamisala

Veromallin osalta tulee ratkaistavaksi, minkä tyyppisiä yöpymisiä se koskisi. Tunnistettuja erilaisia majoitusmuotoja ovat esimerkiksi hotellit, aamiaismajoitukset, alustapalvelujen kautta tapahtuva lyhytvuokraus (AirBnB, Booking, muut alustat) muut yksityisten majoittajien suorailmoitukset, leirintäalueet, vierasvenesatamat ja risteilyalukset. Lähtökohtaisesti yöpymisiin kohdistuva matkailijaveron koskisi sekä ulkomaisia että kotimaisten matkustajia yhdenvertaisesti.

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Jos vero toteutetaan, veron olisi kohdistuttava tasapuolisesti ammattimaiseen majoitustoimintaan. Verosta ei saa aiheutua kilpailun vääristymistä.

Etelä-Savo on kestävän mökkeilyn mallimaakunta. Kestävyyden ja jakamistalouden kannalta on järkevää, että mökkejä voidaan hyödyntää mahdollisimman

kokoaikaisesti eli varsinaisten monipaikkaisten ja kausiasukkaiden lisäksi matkailijoiden käytössä. Matkailijaveron ei saa vaarantaa tätä paikallisen elinvoiman ja palveluvarustuksen kannalta tärkeää yksityistalouksien harjoittamaa lyhytaikaista vuokraus-toimintaa eikä voi missään tapauksessa kohdistua omilla mökeillä yöpymiseen.

Verosta ei saa aiheutua haittaa työmatkustamiselle, joten tulisi harkita työmatkustamisen sulkemista veron ulkopuolelle. Mahdollisia malleja, jossa vero koskee vain Suomen ulkopuolella pysyvästi asuvia, voisi harkita.

Harkintavallan tulee olla kunnilla, jotka parhaiten tuntevat oman toimintaympäristönsä.

4. Veron alueellinen soveltaminen

Veron suuruuden perusteista, verovelvollisuudesta ja oikeusturvasta on säädettävä lailla. Veron käyttöönotto voidaan kuitenkin jättää tietyn kunnan harkintavaltaan. Tällöin kansallinen lainsäädäntö toimii puitelainsäädäntönä, jossa asetetaan reunaehdot kunnissa sovellettaville matkailijaveroille. Valmistelun kuluessa arvioidaan, minkälaisia valinnanmahdollisuuksia verolainsäädännössä on mahdollista jättää kuntien harkittavaksi.

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Veron soveltamisen tulee olla aluelähtöistä. Päätös veron käyttöönotosta tulisi tehdä kunnissa.

On esitetty myös näkemyksiä alueellisesta tai maakunnallisesti koordinaatiosta sekä kuntien yhteisneuvotteluista, jolloin matkailualueittain voidaan saavuttaa yhtenäinen ja matkailijoille selkeä tilanne, eikä ajaututa kuntien keskinäiseen kilpailuasetelmaan.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Harkinta- ja päätösvalta tulee olla kunnilla.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Harkinta- ja päätösvalta tulee olla kunnilla.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Harkinta- ja päätösvalta tulee olla kunnilla. Päätöksenteon tulee olla pitkäjänteistä, perusteltua ja läpinäkyvää. Päätöksiä tulee tehdä vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa.

5. Verotuotto

Veron tuotot voitaisiin lähtökohtaisesti tilittää veroa soveltavalle kunnalle. Suomessa verotulot ovat yleiskatteellisia ja niiden kohdistaminen tiettyihin kohteisiin ei ole yleensä ollut mahdollista. Tämä tarkoittaisi sitä, että lainsäädännössä verolle ei voitaisi osoittaa tiettyjä käyttötarkoituksia. Kunnat voivat kuitenkin itse talousarviomenettelyssään kohdentaa verotuloja vastaavat määrät haluamiinsa kohteisiin.

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Veron tuotto tulee ohjata sitä soveltavalle kunnalle.

Veron tuotto tulee käyttää matkailun aiheuttamiin haittavaikutuksiin (ympäristövaikutukset kuten luonnon kuluminen, liikenteen päästöt, jätteet) tai lisäinfran rakentamiskuluihin (esimerkiksi jätevesihuolto, puhtaan veden vesihuolto), matkailijoiden huomioimiseen esimerkiksi äärisäätilanteessa (varautuminen) sekä paikallisille asukkailla aiheutuvien haittojen lieventämiseen. Toisaalta verotuottoa voidaan käyttää matkailua palveleviin investointeihin ja siten parantaa kestävän matkailun edellytyksiä tulevaisuudessa.

Ellei tuottoa ole mahdollista kohdentaa kunnille ja matkailun hyödyksi, tulisi tarkastella muita vaihtoehtoja kestävän matkailun edistämiseksi ja haittojen ehkäisemiseksi. Näitä voisivat olla esimerkiksi vapaaehtoiset kompensatiomaksut tai kohdekortit, joiden tuotto ohjautuisi suoraan haluttuun kohteeseen, vaikkapa herkün maantieteellisen alueen suojelemiseen.

6. Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Matkailijaveroissa verovelvollisia ovat usein majoituspalveluja tarjoavat toimijat, jotka tilittävät veron läpikulkueränä joko valtiolle tai kunnalle. Nykyisistä verotusratkaisuista mallia voitaisiin esimerkiksi hakea oma-aloitteisista veroista, kuten arvonnäisäverosta tai valmisteveroista.

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Verotusmenettelyssä ja veron keräämisessä tärkeintä on, että hallinnollinen taakka muodostuu mahdollisimman pieneksi. Matkailijaveron perimisestä ei saa aiheutua kohtuuttomia lisävelvoitteita, varsinkaan pienille majoitusliikkeille.

7. Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Ensimmäisessä työvaiheessa pyritään tunnistamaan, minkälaisia alustavia vaikutuksia matkailijaverolla olisi niin valtakunnallisesti kuin alueellisesti. Tästä taustaa varten voit esittää tässä näkemyksiä ja taustatietoja matkailun merkityksestä Suomelle. Voit kuvata sanallisesti ja numeraalisesti esimerkiksi yöpymisen määriä tai matkailun tuomia veroja muita tuloja kunnalle. Huomaathan, että voit lisätä kyselyn loppuun myös liitteenä esimerkiksi selvityksiä tai tutkimuksia.

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailu on Etelä-Savon maakunnassa merkittävä toimiala, jonka kasvuun ja kehittämiseen ovat viimeisen 10 vuoden aikana merkittävästi panostaneet sekä yksityiset yritykset investoinneillaan, kunnat infrastruktuurikehittämisellään että julkiset rahoittajat, ml. maakuntaliitto, tukirahoituksellaan. Etelä-Savon maakunnan ohjelma-asia- kirjossa matkailutoimialan potentiaali tunnustetaan luontevana elinvoiman lähteenä. Matkailu on yksi maakunnan älykkään erikoistumisen strategian kärjistä 2026–2029.

Matkailun osuus Etelä-Savon bruttokansantuotteesta oli vuonna 2022 4,3 prosenttia (valtakunnallisesti 1,8 %). Lisäksi matkailun osuus maakunnan koko työvoimasta oli tuolloin 5,3 prosenttia. Maakunnan matkailutoimialalle on tyypillistä maaseutupainotteisuus sekä toimijoiden pieni koko. Eryistä maakunnan matkailussa on runsas vapaa-ajanasuntojen määrä (noin 45 000 mökkiä).

Vuonna 2024 Etelä-Savossa rekisteröitiin 621.480 yöpymistä, joista noin 11 % tuli kv-matkailijoilta. Kotimaan matkailu on siis edelleen kivijalkana. Alustatalouden merkitys ei maakunnassa ole vielä huomattavalla tasolla. Sen sijaan pieniä, rekisteröimättömiä majoituksen tarjoajia on runsaasti.

Matkailulla on Etelä-Savon kunnille huomattava taloudellinen ja elinvoimallinen merkitys. Matkailu tuo suoria ja välillisiä tuloja, lisää vetovoimaa ja tunnettuutta, tukee investointeja ja vahvistaa alueen palvelusektoria ja työllisyyttä. Matkailuun liittyviä haittavaikutuksia ei ole juurikaan havaittu tai uutisoitu. Alueen toimijat ovat johdonmukaisesti painottaneet kestävän kehityksen periaatteita ja Visit Finlandin kestävän matkailun STF-sertifikaattia on myönnetty maakuntaan sekä alueille että yrityksille jo varsin hyvä määrä.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Elinkeinon edustajien näkemyksen mukaan matkailutoimialan kysyntään vaikuttava verorasitus on tällä hetkellä jo huomattava, mm. alv-korotuksen vuoksi. On vaarana, että kuluttajat mieltävät matkailijaveron hinnankorotuksena. Tämä voi heikentää kysyntää ja kilpailukykyä.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Matkailutoimialan yritykset itäisessä Suomessa ja Etelä-Savossa ovat taloudellisesti tukalassa tilanteessa pandemian, Venäjän hyökkäyssodan, kustannus- ja korkotason nousun sekä kotimaan kysynnän vähentymisen vuoksi, eikä yritysten verorastitusta tulisi lisätä. Verolla saattaa olla negatiivinen vaikutus kysyntään ja siten se saattaa heikentää kannattavuutta.

Alueen asukkaisiin voi verosta kohdentua sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Liikamatkailua ei Etelä-Savossa tällä hetkellä tunnisteta, joten matkailijaveroa ei sen vuoksi nähdä ajankohtaiseksi asukkaiden näkökulmasta. Toki kunnan lisääntyneet verotulot voivat parantaa asukkaiden asemaa, mutta muut taloudellisen kestävyuden tekijät puolestaan huonontaisivat sitä, esimerkiksi alhaisempi työllisyys tai palveluvarustuksen heikentyminen, jos verosta aiheutuu yritystoiminnan kannattamattomuutta.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Veron käyttöönottoaminen eri tahtiin tai eri tasoisena voi haitata alueen kilpailukykyä ja johtaa matkailijoiden siirtymiseen verottomille alueille.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Elinkeinon edustajien näkemyksen mukaan matkailutoimialan kysyntään vaikuttava verorasitus on tällä hetkellä jo huomattava, mm. alv-korotuksen vuoksi. On vaarana, että kuluttajien mieltävät matkailijaveron hinnankorotuksena.

8. Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Yhteenvetona Etelä-Savon maakuntaliitto toteaa, että:

- Matkailijaverosta ja sen soveltamisesta tulee päättää kunnissa

Kuntien tulee voida päättää veron käyttöönotosta, alueellisesta rajauksesta, soveltamisajankohdista (esim. sesongit) ja verotasosta. Valtakunnallisten reuna-ehdojen tulee olla kuntien päätöksentekoa tukevat ja riittävän joustavat. Pilotti-alue Suomessa voisi olla mahdollinen kuntien vapaaehtoisuuteen perustuen

- **Matkailijaveron ei ole Etelä-Savossa erityisen ajankohtainen**

Matkailijaverolle ei ole välttämättä alueellista tarvetta, koska liikamatkailun haittoja ei esiinny ja majoituskapasiteettia on runsaasti vapaana. Veron hyötyjen arvioidaan jäävän vähäisiksi nykytilanteessa.

- **Veron hyödyt ja haitat tulee punnita**

Erityisesti veron mahdollinen yleiskatteellisuus, hallinnoinnin kuormittavuus ja vaikutukset yritysten kilpailukykyyn huolestuttavat. Vero voisi nostaa hintoja, heikentää kysyntää ja ohjata matkailijoita päiväkävijöiksi.

- **Yritysten taloudellinen tilanne on jo vaikea**

Itäisen Suomen matkailuyritykset kamppailevat kustannusnousun, geopoliittisten vaikutusten ja kysynnän heikkenemisen kanssa. Veron tuoma uusi kustannusrasitus voisi vaarantaa kannattavuutta.

- **Vero voisi olla hyödyllinen vain, jos tuotot voidaan kohdentaa kunnille ja edelleen matkailuun**

Veron hyötyjä voidaan saada, jos kunnat voivat käyttää tuotot matkailun haittojen lieventämiseen, infrastruktuuriin ja kestävä matkailun edistämiseen.

- **Matkailu on Etelä-Savolle taloudellisesti merkittävä toimiala**

Matkailu muodostaa merkittävän osan maakunnan BKT:stä ja työllisyydestä. Kotimainen matkailu on kivijalka, ja alueella on runsaasti vapaa-ajan asuntoja. Kansainvälisen matkailun kasvuun liittyy paljon elinvoimaodotuksia. Veron mahdolliset kielteiset vaikutukset yritysten kannattavuuteen ja työpaikkoihin ovat riski.

Matkailijaveron valmisteluun liittyen kommentoidaan, että kuulemispyyntöön olisi jo tässä vaiheessa toivottu sisältyvän taustatietoja selvityksiä, esimerkiksi kansainvälisiä vertailuja vaikuttavuustietoineen.

9. Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto annetaan Lausuntopalvelussa aihealueittain. Erillistä lausuntoliitettä tai muita liitteitä ei toimiteta.